Nr. 16768003279124.2

Nr. 1A/25/1253

**Zemgales apgabaltiesa**

**SPRIEDUMS**

Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2025. gada 19. decembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Inga Putra un tiesneši Ilze Vanaga un Juris Siliņš rakstveida procesāapelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar /Persona A/, personas kods /Personas kods/, apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2025. gada 2. aprīļa spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes amatpersona 2024. gada 6. februārī uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu Nr. 16768003279124-1 par to, ka /Persona A/, kurš līdz Ieroču aprites likuma spēkā stāšanās dienai iegādājās un reģistrēja gāzes pistoli*WALTHER PP*, sērijas Nr./Numurs/, kas atbilstoši šajā likumā noteiktajām prasībām klasificējams pašaizsardzībai vai kolekcijai, līdz 2023. gada 14. septembrim nesaņēma ieroča glabāšanas, nēsāšanas atļauju vai ieroču kolekcijas atļauju, vai nepiereģistrēja to citai personai, kurai ir attiecīgā ieroča atļauja, vai nerealizēja ar Latvijas Republikas ieroču komersanta starpniecību, vai nenodeva Valsts policijai, tādējādi /Persona A/ neizpildīja Ieroču aprites likuma pārejas noteikumu 12. punkta prasības. /Persona A/ atzīts par pie administratīvās atbildības saucamo personu.

[2] Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes amatpersonas 2024. gada 3. oktobra lēmumu Nr. 16768003279124-2 /Persona A/ sodīts par Ieroču aprites likuma 98. panta pirmās daļas pārkāpumu, kas paredz atbildību par gāzes ieroča vai tā munīcijas aprites noteikumu pārkāpšanu, piemērojot administratīvo sodu – 10 naudas soda vienības jeb 50*euro,*konfiscējot izņemto gāzes pistoli. Par šo lēmumu /Persona A/ iesniedza sūdzību augstākai amatpersonai.

[3] Izskatot sūdzību, augstāka amatpersona ar 2024. gada 25. oktobra lēmumu Nr. 16768003279124-3 atcēlusi lēmumu par sodu un konfiskāciju, nolemjot sodīt personu ar identisku naudas sodu, taču izņemto ieroci atdot. Augstāka amatpersona atzinusi, ka /Persona A/ darbībās pamatoti konstatēts Ieroču aprites likuma pārejas noteikumu 12. punkta prasību pārkāpums, un viņš pamatoti saukts pie administratīvās atbildības un sodīts pēc Ieroču aprites likuma 98. panta pirmās daļas.

Izvērtējot piemēroto mantas konfiskāciju, secināts, ka uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdi viņam bija derīga ieroča iegādāšanās atļauja Nr. /Numurs/, kas izsniegta 2024. gada 24. jūlijā, un kas saskaņā ar Ieroču aprites likuma 17. panta pirmās daļas 2. apakšpunktu dod tiesības šajā likumā noteiktajā kārtībā glabāt un pārvadāt atļaujā norādīto šaujamieroci, tā munīciju, šaujamieroča maināmās būtiskās sastāvdaļas un lielas enerģijas pneimatisko ieroci līdz tā reģistrācijai Valsts policijā. Augstāka amatpersona ieroča konfiskāciju atzina par nesamērīgu un nepamatotu.

[4] Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu Nr. 16768003279124-4, kas pieņemts pēc augstākas amatpersonas iniciatīvas, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 174. panta pirmās daļas 2. punktu, augstākas amatpersonas 2024. gada 25. oktobra lēmums Nr. 16768003279124-3 kā prettiesisks atcelts, piemērojot /Persona A/ identisku naudas sodu un konfiscējot izņemto mantu.

Lēmumā secināts, ka /Persona A/ gāzes ieroci iegādājies 2008. gada 3. jūnijā, taču Ieroču aprites likuma pārejas noteikumu 12. punkta prasības sācis kārtot pēc 2023. gada 14. septembra, ieroču iegādāšanās atļauja Nr. /Numurs/ izsniegta tikai 2024. gada 24. jūlijā (derīga līdz 2024. gada 23. oktobrim). Iegūtā atļauja neattiecas uz administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdi, bet noteiktajā termiņā atļauja nebija iegūta. /Persona A/ piederošā gāzes pistole saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 86. panta pirmo daļu ir tāda administratīvo pārkāpumu izdarījušai personai piederoša manta, kas sakarā ar izdarīto administratīvo pārkāpumu nav atstājama personas īpašumā, līdz ar to tā viņam nav atdodama.

[5] Par Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu Nr. 16768003279124-4 /Persona A/ iesniedza sūdzību Zemgales rajona tiesā. Zemgales rajona tiesa ar 2025. gada 2. aprīļa spriedumu augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu atstāja negrozītu, bet sūdzību noraidīja.

Zemgales rajona tiesa atzina, ka augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmums ir tiesisks, jo tas, ka /Persona A/ atbilstoši Ieroču aprites likuma 98. panta pirmajā daļā noteiktajam ir piemērots naudas sods un tas pirms galīgā lēmuma spēkā stāšanās dienas ir samaksāts, neliedz augstākai amatpersonai lemt par prettiesiski nepiemērotu mantas konfiskāciju.Zemgales rajona tiesa piekrita, ka ieroču iegādāšanās atļaujas izsniegšana 2024. gada 24. jūlijā neattiecas uz brīdi, kad /Persona A/ rīcībā tika konstatēts pārkāpums saistībā ar Ieroču aprites likuma pārejas noteikumu 12. punkta neizpildi, līdz ar to gāzes pistole viņam nav atdodama.

[6] Zemgales rajona tiesas 2025. gada 2. aprīļa spriedumu /Persona A/ apelācijas kārtībā pārsūdzēja Zemgales apgabaltiesā, lūdzot atcelt prettiesiski pieņemto Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu. Sūdzībā norādīti šādi apsvērumi.

[6.1] Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 174. panta pirmās daļas 2. punktu, augstāka amatpersona, atceļot lēmumu, var pieņemt jaunu lēmumu tikai par sodu, nevis konfiskāciju, jo konfiskācija nav sods. Pieņemot lēmumu, augstāka amatpersona atstāja negrozītu sodu, un tādējādi pārkāpa amatpersonai atļautās likuma robežas, kas atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 28. pantam norāda uz lēmuma prettiesiskumu.

[6.2] Nav ievērots procesuālā taisnīguma princips, jo amatpersona, atceļot labvēlīgo lēmumu, nedeva iespēju atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 30. pantam izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus.

[6.3] Augstāka amatpersona lēmumā ignorējusi Administratīvās atbildības likuma 174. panta otro daļu, kas noteic, ka šā panta pirmās daļas 2. punktā paredzētais lēmums nedrīkst būt pie atbildības saucamajai personai nelabvēlīgāks, izņemot gadījumu, kad noteiktais sods ir mazāks par likumā attiecīgajam pārkāpumam noteikto

minimālo sankciju. Lēmumā piemērotais sods nav mazāks par noteikto minimālo sankciju, sods palika negrozīts, kas liecina, ka augstāka amatpersona pārkāpusi atļautās likuma robežas.

[6.4] Pirmās instances tiesas atsauce uz Administratīvās atbildības likuma 173. panta trešo daļu, kas pamato augstākas amatpersonas rīcību, atceļot iesniedzējam labvēlīgo lēmumu, nav piemērojama. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka augstāka amatpersona lēmumā Nr. 16768003279124-4 nav pierādījusi un nav pamatojusi, kā izpaužas lēmuma Nr. 16768003279124-3 prettiesiskums.

[6.5] Par izdarīto administratīvo pārkāpumu pienākas naudas sods atbilstoši Ieroču aprites likuma 98. panta pirmajai daļai, bet nav paredzēta mantas konfiskācija. Līdz ar to nav ievērots samērīguma princips, jo amatpersona bez attiecīga pamatojuma lēmusi par mantas konfiskāciju tad, kad sūdzības iesniedzējam jau bija izsniegta ieroču iegādes atļauja un vairs nebija pamata mantas konfiskācijai.

[6.6] Kopš 2024. gada 24. jūlija iesniedzējam ir izsniegta B kategorijas šaujamieroča iegādāšanas atļauja, kas ļauj iegādāties un reģistrēt policijā īstu šaujamieroci un saņemt ieroču nēsāšanas/glabāšanas atļauju, bet administratīvā pārkāpuma lietā lūdz atdot gāzes ieroci, kura iegādei, nēsāšanai un glabāšanai nav nepieciešama atļauja, seifs un kvalifikācijas pārbaudījums, jo šāda veida ieročiem no 2019. gada piešķirta E kategorija.

## Motīvu daļa

[7] Administratīvā pārkāpuma lieta noteikta izskatīšanai rakstveida procesā. Zemgales apgabaltiesa nekonstatē apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību izskatīt lietu mutvārdu procesā, tāpēc atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 178. panta nosacījumiem apelācijas sūdzība izskatāma rakstveida procesā.

[8] Zemgales apgabaltiesa, izvērtējot sūdzības iesniedzēja sūdzību kopsakarā ar pirmās instances tiesas spriedumu, Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes amatpersonu lēmumiem un pārējiem lietas materiāliem, atzīst, ka /Persona A/sūdzība ir apmierināma un atceļams gan Zemgales rajona tiesas 2025. gada 2. aprīļa spriedums, gan Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes augstākas amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu, atstājot negrozītu Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes augstākas amatpersonas 2024. gada 25. oktobra lēmumu.

[9] Izvērtējot lietas apstākļus, Zemgales apgabaltiesa secina, ka lietā ir konstatējams Administratīvās atbildības likuma 28. pantā noteiktā tiesiskuma principa pārkāpums.

Tiesiskuma princips paredz, ka amatpersona, augstāka amatpersona un tiesa darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka Valsts policijas amatpersona, kas pieņēmusi 2024. gada 4. novembra lēmumu, nav darbojusies Administratīvās atbildības likumā noteikto pilnvaru ietvaros, kas novedis pie tā, ka amatpersonas pieņemtais lēmums ir prettiesisks.

[10] Kā redzams no lietas materiāliem, šajā lietā procesu veikušas un lēmumus pieņēmušas trīs amatpersonas: 1) procesu uzsāka, veica un lēmumu par sodu pieņēma amatpersona – Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Izmeklēšanas nodaļas inspektore; 2) sūdzību par amatpersonas lēmumu izskatīja un lēmumu pieņēma augstāka amatpersona – Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kartības policijas biroja priekšnieka vietniece; 3) trešo lēmumu pēc savas iniciatīvas pieņēma par Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kartības policijas biroja priekšnieka vietnieci augstāka amatpersona – Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes

priekšnieka vietnieks, Kp Biroja priekšnieks. Tātad procesā iesaistīta amatpersona, augstāka amatpersona un vēl augstāka amatpersona.

Administratīvās atbildības likuma 20. nodaļa noteic kārtību, kādā administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtu lēmumu pārsūdz augstākai amatpersonai. Šajā nodaļā ietverts tiesiskais regulējums, kas definē, kā noteikt augstāku amatpersonu (jo tā var būt gan tās pašas iestādes augstāka amatpersona, gan citas iestādes amatpersona), kas var pārsūdzēt lēmumu, kādam jābūt sūdzības saturam, kāda ir augstākas amatpersonas rīcība, izskatot sūdzību, un iespējamie lēmumu veidi. Tāpat šī nodaļa noteic arī augstākas amatpersonas papildu pilnvaras, kas nav saistītas ar sūdzības izskatīšanu, proti, Administratīvās atbildības likuma 174. pants noteic augstākas amatpersonas tiesības pēc savas iniciatīvas likumā noteiktos gadījumos atcelt amatpersonas pieņemto lēmumu, ja tas ir prettiesisks.

Lēmuma pārsūdzēšana augstākai amatpersonai ir administratīvā pārkāpuma procesa iestādē otrs posms. Proti, iestādē ir divi posmi. Pirmais posms – procesa uzsākšana, izmeklēšana un lēmuma pieņemšana, izskatot lietu pēc būtības. Pirmais posms ir amatpersonas kompetencē. Savukārt otrais posms ir amatpersonas lēmuma pārsūdzēšana augstākai amatpersonai un augstākas amatpersonas rīcība, izskatot sūdzību, un lēmuma pieņemšana. Augstākas amatpersonas likuma Administratīvās atbildības likuma 174. pantā papildu noteiktās pilnvaras ietilpst šajā pašā otrajā posmā. Tādējādi augstāka amatpersona ir tiesīga pārskatīt amatpersonas lēmumu pēc savas iniciatīvas Administratīvās atbildības likuma 174. pantā noteiktā kārtībā tikai tad, ja par amatpersonas lēmumu nav iesniegta sūdzība.

Lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtība jau ilgstoši gan Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā kārtībā, gan pēc tam Administratīvās atbildības likumā noteiktā kārtībā ir saistīta ar vienu obligātu pārsūdzību iestādes ietvaros, un, ja augstākas amatpersonas nav, amatpersonas lēmumu var pārsūdzēt uzreiz tiesā. Citiem vārdiem sakot, likumdevējs ir paredzējis procesā iestādē iesaistīties tikai divām amatpersonām – amatpersonai un augstākai amatpersonai.

Valsts policijai ir ļoti plaša struktūra, taču Administratīvās atbildības likums neparedz neierobežotu iespēju iesaistīties lietā arvien augstākām amatpersonām. Tā ir Valsts policijas izšķiršanās, kura amatpersona veic procesu un pieņem sākotnējo lēmumu par sodu, bet kura pildīs augstāka amatpersonas funkcijas, gan izskatīs sūdzības, gan pēc savas iniciatīvas veiks amatpersonas sākotnējā lēmuma uzraudzības un kontroles funkciju, ja neviens lietas dalībnieks sūdzību par sākotnējo amatpersonas lēmumu nebūs iesniedzis.

Šajā lietā procesu veikusi un sākotnējo lēmumu pieņēmusi amatpersona, savukārt augstāka amatpersona procesā iesaistījās, ņemot vērā iesniegto sūdzību. Par augstāku amatpersonu vēl augstākai amatpersonai iesaistīties procesā, izmantojot Administratīvās atbildības likuma 174. panta regulējumu, nebija tiesiska pamata. Šāda rīcība ir pretrunā Administratīvā atbildības likuma regulējumam un pārsūdzības augstākai amatpersonai institūta būtībai.

Šo aspektu pirmās instances tiesa nav vērtējusi, arī sūdzībās uz to nav norādījis /Persona A/, taču šis acīmredzamais tiesiskuma principa pārkāpums ir būtisks, un apelācijas instance to nevar atstāt bez ievērības. Attiecīgi trešā amatpersona, kas iesaistījās procesā, ir pārsniegusi savas pilnvaras administratīvā pārkāpuma procesā, tās pieņemtais lēmums, nemaz nevērtējot tā saturu, kopsakarā ar /Persona A/ sūdzības argumentiem, atzīstams par prettiesisku un atceļams pilnībā, tāpat atceļams arī pirmās instances tiesas spriedums, tādējādi negrozīts paliek augstākas amatpersonas 2024. gada 25. oktobra lēmums, ar kuru /Persona A/ piemērots naudas sods un izņemtā manta atdota.

[11] Papildus Zemgales apgabaltiesa norāda, ka tai nav tiesību vērtēt augstākas amatpersonas 2024. gada 25. oktobra lēmuma tiesiskumu, jo par to sūdzība nav iesniegta.

Gadījumā, ja Zemgales apgabaltiesa konstatētu kādu acīmredzamu šī lēmuma prettiesiskumu, būtu pieļauti būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, tiesai būtu pamats informēt par to prokuroru, kuram ir tiesības likumā noteiktā kārtībā iesniegt protestu. Taču pirmšķietami Zemgales apgabaltiesa nekādus būtiskus tiesību normu pārkāpumus šī lēmuma pieņemšanā nekonstatē, tostarp, ir izvērtēts konfiskācijas samērīgums un izņemtās mantas atdošanas lietderība.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227. panta pirmās daļas 2. punktu un 247. pantu, Zemgales apgabaltiesa

**nosprieda**

atcelt Zemgales rajona tiesas 2025. gada 2. aprīļa spriedumu un Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes amatpersonas 2024. gada 4. novembra lēmumu Nr. 16768003279124-4.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Spriedums pieejams 2025. gada 22. decembrī.

Tiesnese (paraksts) I. Putra

Tiesnesis (paraksts) J. Siliņš

Tiesnese (paraksts) I. Vanaga

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu